

Marcel Kaatee en de smet van de
Holleeder-Endstra-Paarlberg-connectie

VOOR ALTIJD OP DE KORREL

Hoewel Marcel Kaatee (52) werd vrijgesproken in het Holleeder-proces, blijven de beschuldigingen hem achtervolgen. De gemeente Amsterdam wil nu zijn gokhallen sluiten, omdat er een 'ernstig gevaar' zou bestaan dat deze misbruikt worden voor criminele activiteiten. 'Ik zit die hele strafzaak gewoon opnieuw te doen.'

CASINO

VOER VOOR GERUCHTEN

Marcel Kaatee werkt al meer dan dertig jaar op de Amsterdamse Wallen. Als student economie ging hij in 1980 aan de slag bij de roemruchte Casa Rosso van de illustere Wallenkoning 'Zwarte' Jopie de Vries. Nadat deze tent in 1983 afbrandde, kon Kaatee bij een van de gokhallen van De Vries aan de slag.

Deze gokhal werd in 1992 overgenomen door Robbie Griffhorst. Hij was een goede bekende van Cor van Hout en Willem Holleeder en volgens sommigen ook betrokken bij de ontvoering van biermagnaat Freddy Heineken.

Het feit dat Griffhorst de gokhal in bezit had, heeft altijd voeding gegeven aan het gerucht dat de Heineken-ontvoerders eigenaar van de gokhal waren. In de periode dat Griffhorst de eigenaar was van de automatenhallen, werkte Willem Holleeder er ook een tijdje. Na het verschijnen van het rapport Van Traa in 1996 deed Griffhorst de hallen over aan Willem Endstra.

In 2002 verkocht Endstra de hallen aan Kaatee. De hypotheek werd aanvankelijk verstrekt door Endstra en later overgenomen door een buitenlandse vennootschap van Jan Dirk Paarlberg.

Bij binnenkomst in de gokhal in de Molensteeg in Amsterdam glitteren de automaten je tegemoet. In het midden van de zaak staat een roulettetafel met daaromheen een aantal spelers dat een gokje waagt. In het hokje waar de munten omgewisseld kunnen worden, zit een grote kale man: 'Marcel wacht boven op je, wil je wat drinken?'

Nadat een andere medewerker een glas water heeft gebracht, leidt hij ons naar een deurtje achter in de zaak. Daar komen we uit bij een ijzeren trap die leidt naar het dak van het casino. Op het dak staat een huisje dat nog het meeste wegheeft van een oude zolder. Een deel van het kantoorje wordt in beslag genomen door videoschermen die elk hoekje van de gokhal laten zien. In een andere hoek staan een paar kluizen naast een geldtelmachine.

Grote ijzeren rolluiken moeten ervoor zorgen dat inbrekers buiten blijven. Een poster van de film *Casino*, van Martin Scorsese, hangt tegenover oude posters van Seven Eleven; de funkband van Marcel Kaatee. In een hoek ligt het boek van Lodewijk Asscher. Deze Amsterdamse wethouder heeft het tot zijn kruistocht gemaakt om van de Wallen weer een fatsoenlijke buurt te maken. Dat is hem op veel kritiek komen te staan van ondernemers uit 1012, de postcode van het Wallengebied.

Wat daarnaast het meest in het oog springt, zijn de reusachtige stapels papier en de vele dossiermappen. In deze berg paperassen ligt besloten of de gokhallen van Kaatee open blijven of niet.

WITWASSEN

'Weet je hoelang het duurt voor een exploitant om 100.000 euro wit te wassen met gokautomaten?' vraagt Marcel Kaatee met Amsterdamse tongval. 'Nou, ik heb het in 2009 door opsporingsambtenaren van justitie laten uitrekenen: 2500 uur. Eén persoon is driehonderd werkdagen bezig om munten in de automaten te gooien. Driehonderd dagen! Dan zit het pas in je omzet. Dan pas kun je het er weer uit gaan halen en is het wit. Dat is een hele hoop werk, jongen, er zijn echt wel makkelijkere manieren. Dat concludeerde justitie zelf al in 1998.'

Wanneer Marcel Kaatee even om deze opmerking lacht, krijgen zijn mond en ogen een verbeterd trek. Al jaren ligt hij in de clinch met de gemeente over de vergunning van zijn automatenhal. De laatste schermutseling bestaat uit een brief die halverwege deze maand bij Kaatee werd bezorgd. Daarin stelt de gemeente dat er geen vergunning wordt verleend omdat er 'ernstig gevaar' bestaat dat Kaatee de hallen misbruikt voor criminele activiteiten.

Dat justitie hem op de korrel zou nemen, werd Kaatee duidelijk in 2005. Na de liquidatie van Willem Endstra publiceerde Nieuwe Revu de dagboeken die de vastgoedmagnaat in de jaren voor zijn dood had bijgehouden. In hanenpoten, en met verschillende pennen, noteerde Endstra hoe hij werd gedwongen geld af te staan aan Willem Holleeder. In een van die notities schrijft de geplaagde vastgoedman: '250.000 euro cash. Arnoldje heeft het Marcel gegeven. Geld van mijn moeders spaarrekening in Zwitserland. Was al haar spaargeld.'

AFPERSING

Deze en andere notities van de vermoorde vastgoedman zorgden ervoor dat toenmalig officier van justitie Fred Teeven – nu staatssecretaris van Veiligheid en Justitie – in Marcel Kaatee de 'minister van financiën' van de afpersingsbende van Willem Holleeder zag. Kaatee werd begin 2006 aangehouden op verdenking van betrokkenheid in bij afpersing en het witwassen van crimineel geld.

In 2007 werd hij veroordeeld tot vijf maanden gevangenisstraf op één onderdeel van de tenlastelegging. Volgens de rechter had hij kunnen weten dat de 250.000 euro die hij cash in een envelop van Willem Endstra kreeg, afkomstig was van criminele activiteiten. 'Ik heb die envelop teruggegeven aan Wim en gezegd: 'Ik heb het liever via de bank.' Het ging om geld dat ik nog van hem te goed had nadat ik de gokhallen in 2002 van hem had overgenomen.'

In hoger beroep werd Marcel Kaatee in 2009 op alle punten vrijgesproken. Maar die vrijspraak betekende zeker niet dat de ondernemer zijn leven van voor de aanhouding weer op kon pakken. De gemeente Amsterdam probeert er sindsdien, met de wet

Bibob in de hand, voor te zorgen dat Kaatees gokhallen voorgoed van de Wallen verdwijnen. Aanvankelijk gebeurde dit mede op basis van de veroordeling in december 2007, maar na de vrijspraak in het hoger beroep leek er onvoldoende grond om een vergunning te kunnen weigeren. Totdat vastgoedman Jan Dirk Paarlberg vorig jaar tot vierenhalf jaar cel werd veroordeeld wegens witwassen, valsheid in geschrifte en oplichting. De relatie tussen deze vastgoedman en Kaatee stamt uit 2003. Toen Willem Endstra de gokhal aan Marcel Kaatee verkocht, verleende hij hem een hypotheek van 4 miljoen euro. Die lening nam Jan Dirk Paarlberg een half jaar later via een buitenlandse vennootschap weer van Endstra over. En juist in die hypotheek ziet de gemeente geld dat van misdaad afkomstig is. Geld dat van Endstra via Paarlberg naar Willem Holleeder zou zijn gevloeid. Daarvoor is Paarlberg veroordeeld. Inmiddels is de vastgoedman daartegen in hoger beroep gegaan.

Het 'ernstig gevaar' waardoor de gemeente meent dat de vergunning van Kaatee moet worden ingetrokken, bestaat er dus uit dat Kaatee zijn lening aan Paarlberg af zou lossen. 'Ik zit die hele strafzaak als het ware gewoon opnieuw te doen,' zegt een verbolgen Kaatee.

'DAT IS TOCH KAFKA?'

De 52-jarige Kaatee is er de man niet naar om stil te zitten als hij geschoren wordt. Hij kan ook niet lijdzaam toekijken op het moment dat er geen nieuwe vergunningen worden verstrekt door de gemeente. 'Ik zit in een Catch 22. Ik heb een schuld aan meneer Paarlberg. Die verdwijnt niet als de zaak gesloten wordt. En aflossen mag ik niet, want er ligt beslag op de hypotheek. Wat kan ik doen? Daarnaast telt het bedrijf achttien medewerkers. Die zijn allemaal afhankelijk van deze zaak, daar ben ik natuurlijk ook verantwoordelijk voor.'

In zijn strijd heeft hij het ambtenarenapparaat, zowel bij justitie als bij de gemeente, al meerdere keren op feitelijke onjuistheden in hun redeneringen gewezen. En in deze strijdbaarheid zou volgens Kaatee weleens de reden kunnen liggen dat journalisten eerder dan hijzelf door de gemeente op de hoogte werden gebracht van het feit dat de vergunning voor zijn gokhallen niet zou worden afgegeven. Pas twee dagen nadat het nieuws op de voorpagina van *Het Parool* stond, ontving Kaatee de brief van de gemeente.

Kaatee gelooft in ieder geval niet meer in toeval. Daarvoor heeft hij net iets te veel 'toevalligheden' meegemaakt. Hoewel hij zijn zaak met vertrouwen tegemoet ziet, heeft hij een ander probleem: de kosten van alle procedures en de fiscale druk zijn haast niet meer op te brengen. Na zijn vrijspraak becijferde hij, samen met zijn advocaat en zijn accountant, dat hij ruim 650.000 euro schade had geleden. Hij kreeg een schadevergoeding toegewezen van 16.000 euro.

Om kosten te besparen, laat hij alleen de juridische delen van zijn zaak nog doen door advocaten. De rest doet hij zelf. 'De gemeente en justitie zijn op de hoogte van mijn financiële situatie. Ze weten dat het voor mij erop of eronder is. Ik ben dan wel vrijgesproken bij de strafrechter, maar het is niet te hopen dat ik straks op grond van vermoedens alsnog wordt veroordeeld door de bestuursrechter. Dat is toch Kafka, of niet dan?' **FF**

NA ZIJN VRIJSpraak
BECIJFERDE KAATEE
DAT HIJ RUIM
650.000 EURO
SCHADE HAD
GELEDEN. HIJ
KREEG EEN
SCHADEVERGOEDING
TOEGEWEEZEN VAN
16.000 EURO

DE ERFENIS VAN VAN TRAA

De invoering van de Wet Bevordering Integriteitbeoordelingen door het Openbaar Bestuur (Bibob) is een directe erfenis van het rapport-Van Traa uit 1996, waarin gesteld wordt dat er criminele vermenging plaatsvond tussen de onder- en de bovenwereld.

Hoewel de wet Bibob landelijk wordt toegepast, was het tot enkele jaren terug een behoorlijk Amsterdamse aangelegenheid. Dat is niet meer zo. De hoofdstad moet Rotterdam en Den Haag boven zich dulden in de hoeveelheid procedures. In 2010 werden er in totaal 251 procedures gevoerd.

De wet komt er kort gezegd op neer dat de integriteit van ondernemers getoetst kan worden bij het aanvragen van vergunningen. Op grond van ernstige vermoedens dat er bij de aanvrager misdaad bevorderende elementen aanwezig zijn, kan een exploitatievergunning geweigerd worden.

De afgelopen jaren is een aantal vergunningen, van met name horecagelegenheden, op die grond geweigerd. Het bekendste geval is dat van het Amsterdamse bordeel Yab Yum, dat in 2009 definitief geen vergunning meer kreeg, onder meer vanwege banden van de exploitant met de Hells Angels. Begin dit jaar kwam jazzcafé de Cotton Club op de Amsterdamse Nieuwmarkt niet door een Bibob-screening, omdat de eigenaresse van het café een zakelijke band zou hebben met haar halfbroer, topcrimineel Dino Soerel.

Ondernemers die door de wet Bibob gescreend worden, vallen vooral over de omgekeerde bewijslast. Bij ernstige vermoedens van de gemeente moet de ondernemer aantonen dat ze niet waar zijn. 'Ik heb de wet weleens aan Italiaanse collega's uitgelegd en die zeggen dat zoiets er, zelfs in het land van de mafia, nooit doorheen zou komen vanwege de ernstige schending van burgerrechten van personen,' zegt advocaat Rob IJsendijk, die veel Bibob-zaken doet. In het verleden stond hij de uitbater van Yab Yum bij, en ook Marcel Kaatee is een van zijn cliënten. 'Je ziet dat het OM zich gedraagt als een zeer slechte verliezer. Wanneer justitie het in de rechtszaal tegen een verdachte niet voor elkaar krijgt, dan gaat ze bureau Bibob bestoken met heel veel overtollige informatie. Een ondernemer wordt dan bij de bestuursrechter alsnog even gepakt.'

Wat daarnaast opmerkelijk is, is dat vooral kleine zelfstandigen de dupe zijn van de wet Bibob. Zo kon het inmiddels failliete bouwbedrijf Midreth moeiteloos het Stedelijk Museum verbouwen, terwijl eigenaar Joop Leliveld jarenlang gold als de huisaannemer van Willem Endstra. Dezelfde Leliveld deed in het verleden ook zaken met de eveneens geliquideerde vastgoedbroers Driessen uit Breda. Ook in de grote bouwfraudezaak rond het Philips-pensioenfonds, zijn geen Bibob-procedures aangespannen tegen de betrokken bouwbedrijven. 'Als de overheid consequent zou zijn, dan zouden bijvoorbeeld de bouwvergunningen moeten worden ingetrokken die gebruikt zijn bij criminele activiteiten. Maar ja, dan wegen wellicht andere belangen,' zegt IJsendijk.

GRUWEL

Marcel Kaatee ervaart de wet Bibob als een gruwel. 'Ik ben van mening dat er een koppeling moet komen met het strafrecht. Als door de rechter in strafrechtelijke zin is vastgesteld dat je niets te verwijten valt, dan zou een bestuurder zich daar ook aan moeten houden.'

Bartho Boer, woordvoerder van de Amsterdamse burgemeester Eberhard van der Laan, erkent dat een Bibob-procedure een zwaar middel is, maar stelt ook dat de burgemeester absoluut geen voorstander is van een koppeling van de Bibob aan het strafrecht. 'Bestuursrechtelijk moet de gemeente aantonen dat er een ernstig vermoeden bestaat. Dat doen we dan ook. De ondernemer in kwestie wordt uitgebreid gehoord om zijn visie te geven. Maar als dat vermoeden niet wordt weggenomen, dan wordt er geen vergunning verstrekt.' De gemeente Amsterdam zegt het niet met zoveel woorden, maar kort door de bocht komt het hierop neer: het doel heiligt de middelen. 'We proberen de invloed van criminelen te beperken. Goedwillende ondernemers zijn bij ons binnen tien minuten klaar.'